

ZUBERSKÉ NOVINY

P O D R O H Á Ć S K Y O B Ć A S N Í K

Ročník XXII.

Číslo 3/2018

19. 10. 2018

Múzeum oravskej dediny, ako partner v projekte cezhraničnej spolupráce Interreg Poľsko-Slovensko 2014-2020 s názvom „Pri ceste na dedine – v rytme práce dávnych priemyselných závodov a remeselných dielní“

Múzeum oravskej dediny sa v rámci projektu zameralo na rekonštrukciu technických stavieb, zariadenie a doplnenie expozícií spojených s remeselnou a domácou výrobou a realizáciou dvoch programových podujatí s cieľom predstaviť technické zariadenia a zaujímavosti spojené s ľudovým odevom Oravcov.

la expozícia nástrojov a náradia na spracovanie ľanu a vlny a taktiež nástrojov používaných pri výrobe plátna a súkna.

Na objekte olejárne z Novoti

bolo vymenené poškodené latovanie a drevený šindel dlhý 50 cm v celkovej ploche cca 60 m². Objekt bude využívaný spolu s expozíciou výroby plátna a spracovania

Rekonštrukcia objektov

Múzeum v rámci projektu pristúpilo k rekonštrukcii piatich objektov: šoltýsky dom, lisovňa oleja a mlyn premiestnené z dediny Novotí, valcha z Lomnej a mangel z Veličnej. Všetky objekty sa podarilo rekonštruovať podľa plánu. Rekonštrukcie prebiehali v období od 29. 5. do 10. 7. 2018.

Na šoltýskom dome z Novoti bola kompletne vymenená strešná krytina. Na valbovej streche objektu bol použitý drevený šindel v dĺžkach 65 – 75 cm. Celkom bolo prekrytých cca 340 m². V podstreší objektu vznikli priestory na sústreďenie predmetov, spojených so spracovaním ľanu a vlny, ktoré sa budú využívať pri demonštráciách výrobných procesov a animačných programoch. V izbe je zriadená stá-

Ukážka spracovania ľanu počas Plátennej nedele

Čas na Boha

Patrón našej farnosti, sv. Vendelín nezabúda na Boha a modlitbu aj uprostred návalu práce. Statkár mu hovorí: nebudeš stíhať a Vendelín kľučí pohrúžený v modlitbe uprostred stáda. Modlitba mu nekradne jeho pracovný čas, ale ho ešte rozmnožuje. Vďaka nej Vendelín zostáva pokojný pred statkárom a statkár sa nestačí čudovať, ako to Vendelín všetko s pokojom zvláda.

A toto sa chceme, milí farníci, od nášho patróna naučiť aj my, vedieť si urobiť čas aj na Pána Boha. Sv. Vendelín sa nám prihovára: Odpútajte sa nachvíľu od svojej práce, aby ste si urobili chvíľku aj pre Pána Boha – chvíľku na každodennú modlitbu, chvíľku na sv. omšu, najmä na nedeľnú, ale ak nemám nič vážne na práci, tak aj na tú v týždni. Keď nemôžem ja, pošlem aspoň svoje deti, aby aspoň niekto z domu bol

na sv. omši a priniesol nám z kostola domov požehnanie. Lebo nie Boh potrebuje nás, ale my potrebujeme Pána Boha, potrebujeme Božie požehnanie, lebo tam, kde niet Božieho požehnanie, človek sa môže celý život narobiť a nakoniec mu aj tak všetko vyjde nazmar. Hovorí sa, že keď raz človek bude stáť pred Bohom, že najťažší pocit je ten, že by chcel vrátiť svoj život a zmeniť to, prečo doteraz žil, ale už sa to nebude dať. Preto, aby sme raz nemali pocit, že sme život prežili tak, že nám ho treba vrátiť a zmeniť, každý večer si nájdime chvíľku porozprávať sa s Bohom o prežitom dni, či je Boh s tým dňom, ktorý sme prežili, spokojný. Potom budeme aj sami zo seba prevkapaní, koľko pokoja sa nám vráti do srdca a koľko času do života.

Vladimír Bolibruch
farský administrátor

ľanu umiestnenej vo vedľajšom objekte z Novoti na kompletnú prezentáciu činností spojených s domácou výrobou plátna i výrobou ľanového oleja.

V objekte mlyna z Novoti boli opravené spojovacie prvky hnacieho vodného kola, kompletne vymenený skelet ráštudne, vymenený drevený žľab vodného náhonu a vybudované nové stavidlo vody.

Objekt valchy z Lomnej bol najrozsiahlejšie rekonštruovaný. V objekte bol inštalovaný nový kadlub, v ktorom sa ubíja naskladané súkno a bolo osadené nové hnacie koleso s priemerom 2 metre. Z vonkajšej časti objektu bol vymenený drevený záklop ráštudne, osadený nový drevený žľab a inštalované nové stavidlo. Rekonštrukcia valchy, umožnila znovu dať do prevádzky valchovacie zariadenie a v rámci prezentačnej činnosti bude zariadenie využívané na predvádzanie historickej technológie splstovania súkna.

Posledným objektom rekonštruovaným v rámci projektu je mangel

Pokračovanie na 3. str.

10. novembra budeme voliť starostu a poslancov

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby starostu obce ZUBEREC

Obec ZUBEREC uverejňuje podľa § 178 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby starostu obce ZUBEREC

1. **Vladimír Šiška, Ing.**, 56 r., starosta, Kresťanskodemokratické hnutie

ZOZNAM ZAREGISTROVANÝCH KANDIDÁTOV pre voľby do Obecného zastupiteľstva v ZUBERCI

Obec ZUBEREC uverejňuje podľa § 173 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zoznam kandidátov, zaregistrovaných pre voľby do obecného zastupiteľstva podľa jednotlivých volebných obvodov:

Volebný obvod č. 1

1. **Eduard Borsík**, 58 r., konateľ spoločnosti, Kresťanskodemokratické hnutie
2. **Tomáš Borsík**, 35 r., prevádzkar, Kresťanskodemokratické hnutie
3. **Rastislav Fandák, Ing.**, 41 r., Tamtron s.r.o., nezávislý kandidát
4. **Juraj Filek**, 58 r., výsluhový dôchodca, nezávislý kandidát
5. **Martin Filek**, 46 r., živnostník, Obyčajní ľudia a nezávislé osobnosti (oľano)
6. **Július Hudec, Ing.**, 66 r., dôchodca, SZČO, Spolu – občianska demokracia

7. **Róbert Kovalčík, Ing.**, 29 r., Web/Aplikačný programátor, nezávislý kandidát
8. **Patrik Matiščík**, 39 r., zamestnanec v cestovnom ruchu, nezávislý kandidát
9. **Tibor Šenkár, Ing.**, 37 r., Gen. man. MsHK Žilina, Slovenská národná strana
10. **Jozef Šiška**, 29 r., prevádzkar reštaurácie, nezávislý kandidát
11. **Tadeáš Šiška**, 23 r., študent, nezávislý kandidát
12. **Kamila Šišková, Mgr.**, 47 r., učiteľka MŠ, Kresťanskodemokratické hnutie
13. **Ján Škerda**, 40 r., SZČO, nezávislý kandidát

14. **Lucia Šrobová Lexmann, Mgr.**, 40 r., právnička, Kresťanskodemokratické hnutie
 15. **Pavol Šuriňák**, 41 r., podnikateľ, nezávislý kandidát
 16. **Martin Urban, Ing.**, 33 r., software/elektro inžinier, nezávislý kandidát
 17. **Tomáš Urban, Ing.**, 37 r., dentálny hygienik, Kresťanskodemokratické hnutie
 18. **Gabriela Zámbořská, Mgr.**, 51 r., ekonómka, Kresťanskodemokratické hnutie
 19. **Marián Železník, Ing.**, 60 r., Predseda RPD Zuberec, Kresťanskodemokratické hnutie
 20. **Rudolf Žuffa**, 48 r., záchranár HZS, Kresťanskodemokratické hnutie
 21. **Daniela Žuffová**, 49 r., živnostníčka, Kresťanskodemokratické hnutie
- Vo volebnom obvode sa volí 9 poslancov.

Uznesenie č. 05/2018 zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Zuberec konaného dňa 27. 09. 2018

Obecné zastupiteľstvo v Zuberci

A. Berie na vedomie

1. Kontrolu plnenia uznesení
2. Informácie starostu obce Zuberec
3. Správu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch Základnej školy s materskou školou v Zuberci
4. Správu o plnení rozpočtu obce Zuberec za I. polrok 2018
5. Vyhodnotenie 43. ročníka Podroháčskych folklórnych slávností
6. Prípravu rozpočtu obce Zuberec na rok 2019
7. Žiadosť o odvodnenie pozemkov v časti Prte II žiadateľov Tomáš Borsík a spol., a taktiež o možnosti pripojiť sa na verejný zdroj pitnej vody
8. Informáciu o rozpracovanosti územného plánu.

B. Schvaľuje

1. Program rokovania obecného zastupiteľstva
2. Návrhový komisiu v zložení Ing. Marián Železník a Mgr. Lucia Šrobová Lexmann
3. Úpravu rozpočtu obce na rok 2018, rozpočtové opatrenie č. 2, príjmy – 2 567 521 €, výdavky – 2 548 035 €
4. Odmenu poslancom za uplynulé funkčné obdobie
5. Zmenu VZN č. 01/2015 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce
6. Zmluvu o postúpení investičných práv a povinností uzavretú podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka medzi obcou Zuberec a Oravskou vodárenskou spoločnosťou a.s. Dolný Kubín, na uskutočnenie stavby „Inžinierske siete IBV Zuberec – PRTE II“, objekty: SO 06 Vonkajší vodovod a SO 07 Vonkajšia kanalizácia splašková

7. Dodatok č. 3 k zmluve o nájme uzatvorenej dňa 14.12.2005 podľa ustanovení § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi prenajímateľom obcou Zuberec a nájomcom Oravskou vodárenskou spoločnosťou a.s. Dolný Kubín na predmet nájmu „Inžinierske siete IBV Zuberec Hrady za Mlotinom, I. etapa“, objekt: SO 06 Vonkajší vodovod.
8. Osobitný zreteľ na odpredaj pozemkov pre Annu Lajčinovú, bytom Andreja Bažika 433, Zuberec v zmysle § 9a ods. 8 písm. b) zákona 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov. Ide o prevod príslušnej plochy nehnuteľnosti vo vlastníctve nadobúdateľa, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok.
9. Odpredaj pozemku vo vlastníctve obce Zuberec pre Annu Lajčinovú, bytom Andreja Bažika 433, Zuberec, a to novovytvorené pozemky pozemky parc. reg. „C“ č. 983/4, zastavané plochy a nádvoria o výmere 59 m² a parc. reg. „C“ č. 983/11, zastavané plochy a nádvoria o výmere 83 m². Pozemky boli odčlenené z pôvodného pozemku EKN č. 22195, trvalé trávne porasty o výmere 1881 m² Geometrickým plánom č. 32/2016 (vyhotoviteľ: GEOMAL Slovensko, s.r.o. so sídlom J. Hertela 284/2, 028 01 Trstena, IČO: 36742473). Kúpna cena 2 €/m².
10. Zníženie nájmu na 50 € pre Turistickú ubytovňu na rok 2018.

V Zuberci, dňa 28. 09. 2018

Ing. Vladimír Šiška
starosta obce Zuberec

Ako budeme voliť v komunálnych voľbách, ktoré sa uskutočnia 10. novembra 2018

Volebné miestnosti budú otvorené v čase od 7:00 do 22:00 hod.

Volič pred hlasovaním je povinný preukázať sa preukazom totožnosti. Po preukázaní totožnosti a po zázname v zozname voličov dostane volič vo volebnej miestnosti od okrskovej volebnej komisie prázdnu obálku opatrenú odtlačkom úradnej pečiatky obce a dva hlasovacie lístky. Hlasovací lístok pre voľby starostu obce a hlasovací lístok pre voľbu poslancov obecného zastupiteľstva.

V našej obci je vytvorený jeden volebný obvod a dva okrsky. Okrsk č. 1 sa bude nachádzať v prístavbe obecného úradu v priestoroch klubu dôchodcov a patria tu občania obce od čísla domu 1 po 300 a okrsk č. 2 – sála kultúrneho domu, tu patria občania od čísla domu 301. Volíme si novú samosprávu – starostu obce a deväť poslancov. **Volebné miestnosti budú pre voličov prístupné od 7. hodiny ráno do 22. hodiny večer.**

Na hlasovacom lístku pre voľby starostu obce zakrúžkuje volič číslo len jedného kandidáta. Na hlasovacom lístku pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zakrúžkuje volič poradové číslo jednotlivých kandidátov, avšak najviac u toľkých kandidátov, aký počet má byť vo volebnom obvode zvolený – to znamená deväť.

Volič hlasuje tak, že po opustení priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov vloží obálku do vo-

lebanej schránky. Voličovi, ktorý sa neodobral do tohto priestoru, komisia hlasovanie neumožní. Ak volič zakrúžkuje viac kandidátov ako si volíme, lístok je neplatný. Neplatný je aj vtedy, ak nezakrúžkuje žiadneho kandidáta. Na volebnom lístku pre voľby poslancov môžete zakrúžkovať aj menej ako deväť.

Volič, ktorý sa nemôže v deň volieb dostať do volebnej miestnosti, môže požiadať zo závažných, najmä zdravotných dôvodov, okrskovú volebnú komisiu (v ktorej zozname je zapísaný) o hlasovanie do prenosnej volebnej schránky. (V prípade záujmu o takúto možnosť hlasovania môžete volať pre obidva okrsky na číslo telefónu:

043 5395 103, 043 5395 359,
043 5395 104).

Volič, ktorý nemôže sám upraviť hlasovací lístok pre telesnú chybu alebo preto, že nemôže čítať alebo písať, má právo vziať so sebou do priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov iného voliča, nie však člena okrskovej volebnej komisie, aby za neho hlasovací lístok podľa jeho pokynov upravil a vložil do obálky.

Vážení voliči, veríme, že sa volieb do obecnej samosprávy zúčastnite v čo najväčšom počte a rozhodnete aj o budúcnosti našej obce.

Zapisovateľka miestnej volebnej komisie pre voľby do orgánov samosprávy obcí

Obec Zuberec bola úspešná v získaní ďalších finančných prostriedkov z eurofondov

Prestavba obecného úradu a kultúrneho domu – zníženie energetickej náročnosti verejnej budovy č. 289 v Zuberci

V tomto období už mali prebiehať stavebné práce na prestavbe kultúrneho domu. Začiatok prác sa ale posúva na jar budúceho roku. Ministerstvo životného prostredia prostredníctvom Slovenskej inovačnej a energetickej agentúry (SIEA), nám schválilo finančný príspevok na tento projekt vo výške 495 778,87 Eur. SIEA pri kontrole verejného obstarávania zistila nedostatky a odporučila nám verejné obstarávanie.

nie zrušiť, čo sme aj urobili. Nové verejné obstarávanie bude začaté koncom októbra a ukončené v priebehu štyroch mesiacov. Po následnej kontrole predpokladáme začatie výstavby v mesiacoch apríl – máj 2019. Doba výstavby sa predpokladá 8 mesiacov. Počas doby intenzívnejších prác dôjde k obmedzeniu prevádzky kultúrneho domu a čiastočnému presťahovaniu pracoviska obecného úradu a TIK-u.

Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov Základnej školy v Zuberci

Hlavným cieľom predkladaného projektu je zvýšenie kvality vzdelávania žiakov v Základnej škole s materskou školou Zuberec prostredníctvom dovybavenia odborných učební, zabezpečujúcich teoretické a praktické vyučovanie žiakov. Tieto učebne budú slúžiť ako nástroj rozvoja kľúčových teoretických a praktických kompetencií žiakov v súlade s požiadavkami ich budúcej profesijnej orientácie a aktuálnymi potrebami trhu práce v území. Realizáciou projektu dôjde k investícii do vzdelania, zlepšeniu zručností žiakov a zároveň aj vývoju vzdelávacej a výcvikovej infraštruktúry na základnej škole, čo priamo prispieva k vyváženému a udržateľnému územnému rozvoju a umožňuje ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám v

súlade s globálnym cieľom IROP.

Cieľ projektu bude dosiahnutý prostredníctvom nasledovných špecifických cieľov:

1. Zlepšenie technického vybavenia biologicko-chemickej učebne
2. Zlepšenie technického vybavenia učebne fyziky
3. Zlepšenie technického vybavenia polytechnickej učebne pomôckami pre zabezpečenie zvyšovania teoretických a praktických zručností žiakov
4. Zlepšenie technického vybavenia IKT učebne, pre rozvoj schopností žiakov v počítačovej gramotnosti.

Na tento projekt nám do výšky 95 % oprávnených výdavkov z celkovej výšky 88 813,53 Eur prispeje Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. V súčasnosti pre-

bieha verejné obstarávanie. Realizácia tohto projektu sa predpokladá začiatkom budúceho roku. Pro-

jekt rieši len vybavenie odborných učební pomôckami bez stavebných prác.

Predchádzanie vzniku Biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (BRKO) na území Hornej Oravy

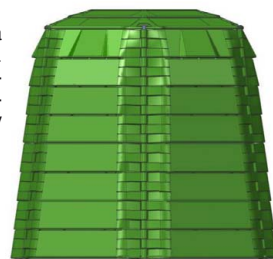
Je to spoločný projekt 11 obcí okresu Tvrdošín v rámci Združenia miest a obcí Hornej Oravy, na ktorý Ministerstvo životného prostredia schválilo Nenávratný finančný príspevok vo výške 192 603,00 Eur, čo predstavuje 95 % z celkových oprávnených výdavkov. Zameraním projektu je predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov prostredníctvom obstarania kompostérov pre domácnosti. Keďže projekt nemohol prejsť maximálnu výšku finančné-

ho príspevku, boli uspokojené požiadavky obcí len pre 40 % domácností. Celkovo v rámci projektu sa nakúpi 1560 kompostérov, z toho pre našu obec pripadá 213 kompostérov. Dodanie kompostérov do jednotlivých obcí sa realizuje ešte v tomto roku. Každá obec si sama určí spôsob a kľúč pre rozdelenie kompostérov pre domácnosti. Naša obec sa podieľa na tomto projekte finančnou spoluúčasťou vo výške 2160 Eur.

Ing. Vladimír Šiška, starosta obce

Charakteristika kompostéra:

Objem 1050 litrov, uzatvárateľná plastová nádoba rozširujúca sa smerom k podstave. Veľký počet vetracích otvorov, vnútorné rebrovanie, bez dna kvôli styku s pôdou, kompost vyberateľný z každej strany, vrchný poklop na pántoch. Vyrobený z min. 50 % recyklovaného vysokohustotného polyetylénu – HDPE s UV stabilizáciou, odolnosť voči teplotám od -40 °C do + 80 °C. Životnosť kompostéra – 15 rokov.

Verejné osvetlenie na uliciach Školská a Nad Vrškami

Projektová dokumentácia, vypracovaná Ing. Michalom Mikulom, rieši verejné osvetlenie v lokalite Hrady pre 74 rodinných domov. Popri rozbiehajúcej sa výstavbe rodinných domov v dolnej časti na uliciach Školská a Nad Vrškami sme položili rozvody osvetlenia a verejného rozhlasu. Na prefabrikovaných

lenia a rozvodu verejného rozhlasu obce. V súbahu s vedením NN siete sa realizoval výkop v dĺžke cca 300 m. Tam, kde bola položená chránička, v súbahu s rozvodmi NN siete, sa káblovanie pretiahlo v chráničke k pozícii lampy, čím sa ušetrilo cca 300 m výkopu. Celkovo sa zrealizovalo 23 lúč s mož-

Múzeum oravskej dediny, ako partner v projekte cezhraničnej spolupráce

Dokončenie z 1. str.

z Veličnej, na ktorom bola vymenená šindľová krytina v rozsahu cca 330 m². V objekte sú inštalované predmety spojené s výrobou modrotlaču.

Zariadenie expozícií

V rámci projektu boli vytvorené predmety pre doplnenie expozícií v rekonštruovaných objektoch. V dome z Novoti boli doplnené snovadlá s lanovou osnovou a krosná s inštalovanou osnovou vlnených nití pre výrobu súkna. V objekte valchy boli vystavené 3 vzorky vlnených tkanín – natkaná neubitá vlnená tkanina, vlnená tkanina v procese ubíjania a už ubité súkno. V objekte mangľa z Veličnej bola vytvorená expozícia výroby modrotlaču.

Podujatia pre návštevníkov

V rámci mákkých aktivít prebehli dve podujatia: Súkenná nedeľa 22. 7. 2018 a Plátenná nedeľa

19. 8. 2018. Počas Súkennnej nedele prebehli ukážky ubíjania súkna v zrekonštruovanej valche a v mlyne bol predstavený proces mletia obilia. Na javisku na Dolnooravskom rínku boli, v rámci folklórneho programu, návštevníkom predstavené zaujímavosti súkenných odevov slovenskej i poľskej časti Oravy. Plátenná nedeľa bola zameraná na predstavenie činností spojených so spracovaním ľanu, výrobou plátna a modrotlaču a zaujímavostí spojených s výrobou plátenných odevov. Prebehli ukážky lisovania oleja v olejári z Novoti i demonštrácia hľadania plátna v mangli z Veličnej pomocou konskej sily. Účinkujúci predviedli návštevníkom postupy výroby a spracovania ľanu, proces bielenia plátna na potoku, prania plátenných odevov a mnoho ďalších zaujímavostí spojených s užívaním odevov v minulosti. Programy navštívilo okolo 1700 návštevníkov.

Text a foto: Richard Janoštin

pátkach sa osadilo 23 kusov 6-metrových stĺpov spoločnosti ROSA, ktoré doplní svetidlo ISKRA LED s výkonom 24 W s napojením na existujúcu sústavu verejného osvet-

lenia a rozvodu verejného rozhlasu pre 14 rodinných domov v celkovej dĺžke 595 m s osadením v plánovanom zelenom páse popri cestnej komunikácii. Ing. Jozef Valek

Podroháčske folklórne slávnosti

Uplynulý 43. ročník Podroháčskych folklórnych slávností je už za nami a spoločne môžeme povedať, že aj napriek jednodňovej nedeľnej nepriazni počasia sa vydariť. K zdarnému priebehu tohtoročných slávností určite nemalou mierou prispelo aj náhradné pódium pre účinkujúcich, ktorého pozitívne stránky

Ústrednou myšlienkou tohtoročného sviatku folklóru pod Roháčmi boli jubileá folklórnych súborov a skupín. Autori programov sa zamerali na túto myšlienku s dôrazom na výročia kolektívov. Vzhľadom k výročiam súborov si dramaturgická rada stanovila aj ďalšiu nosnú myšlienku, a to pre nás významné

a vždy bude prezentácia ľudového umenia a tradičnej ľudovej kultúry Slovenska. V tomto smere festival ponúka priestor na prezentáciu mnohým folklórnym súborom a skupinám z rôznych regiónov Slovenska. Neodmysliteľnou súčasťou festivalu je aj prezentácia folklórnych súborov a skupín z Oravy, ktorá každoročne dostáva svoj priestor na festivale v samostatných programových blokoch.

Na prípravách tak veľkého podujatia sa podieľalo veľa organizátorov. Náročné a zodpovedné je získať dobrých dramaturgických a organizačných spolupracovníkov, ktorí sú zárukou tohto podujatia a jeho plynulého zabezpečenia. Vďaka a uznanie patrí všetkým, ktorí priložili ruky k dielu a pomohli hosťom ukázať hodnoty a krásu našej tradičnej kultúry. Za obec Zuberec, ako hlavného organizátora festivalu, chcem poďakovať všetkým, čo sa o zdarný priebeh slávností zaslúžili. Sú to práve mnohí organizátori, členovia dramaturgickej rady, právneho výboru, pracovných komisií, technického štábu a všetkým, ktorí sa zapájali do organizácie tohto

ročníka festivalu v akejkoľvek forme. Poďakovanie patrí aj spoluorganizátorom festivalu: Oravskému kultúrnemu stredisku, Oravskému múzeu P. O. Hviezdoslava, Žilinskému samosprávnemu kraju, obciam Oravský Biely Potok a Habovka, ktorí svojimi aktivitami prispievajú k zdarnému priebehu podujatia. Poďakovanie patrí kolektívu Základnej školy s materskou školou v Zuberci, a tiež aj všetkým sponzorom a priaznivcom festivalu, ktorí svojim finančným alebo materiálnym príspevkom každoročne pomáhajú k celkovému zabezpečeniu slávností. Tohtoročný festival z verejných zdrojov významnou mierou podporil aj Fond na podporu umenia.

Želám si, aby sme spoločne do ďalších ročníkov opäť pripravili a uviedli množstvo zaujímavých programov, privítali nových hostí, a tak spoločne prežili ďalšie ročníky v dobrej atmosfére nášho najväčšieho sviatku kultúry pod Roháčmi. Všetkých domácich i návštevníkov našej obce srdečne pozývame na jeho 44. ročník, ktorý sa bude konať v dňoch 2. – 4. augusta 2019.

Mgr. Pavol Šroba

Nositelia tradícií na 43. Podroháčskych folklórnych slávnostiach v Zuberci
Foto: Archív OKS

sme tento rok mohli vyskúšať. Veríme, že festival naplnil očakávania návštevníkov, ktorí do Zuberca na festival prišli. Teší nás, že tradície a tradičnú ľudovú kultúru propagujeme a prezentujeme na najväčšom folklórnom podujatí na Orave v jej tradičnej podobe bez vplyvov nových a moderných prvkov. Zámer dramaturgickej rady festivalu o spojenie nášho festivalu s celoštátnou súťažnou prehliadkou folklórnych skupín Nositelia tradícií tak priniesol do organizácie festivalu nový rozmer.

jubileum z histórie našej obce – 430. výročie prvej písomnej zmienky o obci Zuberec. Práve v duchu týchto výročí sa niesli viaceré programy festivalu. V programoch tohtoročných slávností sa predstavilo takmer 50 folklórnych kolektívov a viac ako desiatka sólistov.

V Múzeu oravskej dediny sa konal 27. Oravský tradičný jarmok ľudových remesiel, na ktorom sa už tradične predstavili mnohí remeselníci, ktorí svoje zručnosti formou ukážok predviedli návštevníkom.

Nosný cieľ nášho festivalu je

Najúspešnejší Nositelia tradícií sa stretli v Zuberci

V rámci 43. Podroháčskych folklórnych slávností sa uskutočnila celoštátna súťažná prehliadka folklórnych skupín Nositelia tradícií 2018. Dvojdnové podujatie odštartovalo v sobotu 4. augusta 2018 súťažnými blokmi o 14.00 v kultúrnom dome v Zuberci.

Celú súťaž hodnotila päťčlenná odborná porota etnomuzikológov, tanečných pedagógov, etnológov a choreografov v zložení Barbora Morongová, František Morong, Jana Ambrózová, Alžbeta Lukáčová a predsedníčkou poroty bola Miroslava Palanová. Po skončení súťaže ich čakala nefahká úloha. Zradiť skupiny podľa ich výkonov do zlatého, strieborného a bronzového pásma, ako aj udelenie najvyššieho titulu, laureát Nositelov tradícií.

Večerný program patrili úspešným skupinám aj na amfiteátri na Brestovej, v programe Od roka do roka, v réžii pracovníkov Národného osvetového centra Ondreja Galbičku a Kataríny Babčákovej. Druhý deň tohto podujatia sa niesol najmä v duchu hodnotenia a vyhlásenia výsledkov. V dopoludňajších hodinách sa v priestoroch Múzea oravskej dediny uskutočnil rozborový seminár za účasti poroty a vedúcich folklórnych skupín.

O 14.00 hodine v amfiteátri na Brestovej prebiehalo slávnostné vyhlásenie výsledkov a odovzdanie cien ako aj galaprogram, kde sa predstavili najlepší.

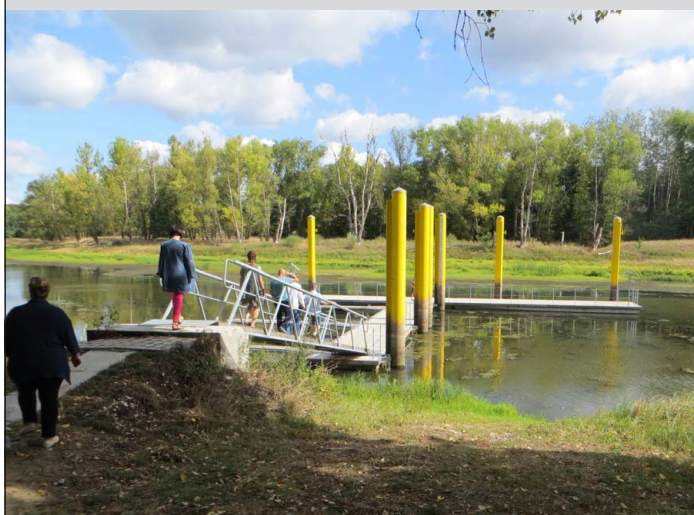
Celé podujatie pripravilo Národné osvetové centrum v Bratislave, Oravské kultúrne stredisko v Dolnom Kubíne, organizácia v zriaďo-

vateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja a obec Zuberec, podujatie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Po troch rokoch tak poznáme nového laureáta folklórnych skupín ako aj ďalších najlepších ocenených, ktorí zasväcujú svoju prácu vyhľadávaniu, spracovaniu a prezentácii ľudovej kultúry svojich obcí a regiónov, za čo im patrí veľké poďakovanie.

PhDr. Miroslav Žabenský

Na návšteve v družobnej Otyni

Naši partneri nás informovali o dlhotrvajúcom suchu, ktoré sa prejavilo na nižšej úrode. Navštívili sme aj prístav na rieke Odra, kde hladina vody klesla o 1,5 metra. Taktiež sme si pozreli obecnú vodáreň.

vž

Slovenský deň v Krakove

V rámci 42. ročníka medzinárodných trhov ľudového umenia na hlavnom námestí v Krakove sa dňa 17. 08. 2018 uskutočnilo slávnostné otvorenie „Slovenského dňa“. Podujatie sa teší veľkej popularite, o čom svedčí aj skutočnosť, že ho denne navštíví viac ako 15 tisíc ľudí. Organizované bolo v spolupráci GK Krakov, Slovenským inštitútom vo Varšave a Slovenským centrom turistiky vo Varšave.

Aj na tomto podujatí sme mali svoje zastúpenie a opätovne sme prezentovali ponuku letnej dovolenky v našom regióne. Veľa návštevníkov sa už zaujímalo o blízku sa zimu sezónu a možnosti trávenia zimnej dovolenky u nás. Našou hlavnou úlohou na tomto podujatí bolo opätovne nadviazať spoluprácu s novým vedením zástupcov cestovného ruchu v Poľsku. Absolvovali sme pracovné stretnutie s novým generálnym konzulom SR v Krakove p. Tomášom Kašajom (foto – druhý zľava), s riaditeľom Slovenského inštitútu vo Varšave p. Adriánom Kronkom (foto – druhý sprava) a s p. Beátou Egriovou – zástupkyňou SR pre cestovný ruch v Poľsku. Predstavili sme im možnosti spolupráce pri propagácii

našho regiónu. Veríme, že spolupráca bude tak dobrá, aká bola za posledné roky. Už v týchto dňoch 19. – 21. októbra budeme prezentovať náš región na veľtrhu World Travel Show Varšava, kde máme dohodnuté ďalšie pracovné stretnutia s touroperátormi a zástupcami cestovných kancelárií v Poľsku. V rámci týchto aktivít pracujeme aj na možnosti zriadenia autobusovej linky Katowice – Zuberec – Oravice, cez spoločnosť Zebra Bus.pl, čím chceme spropagovať našu obec v bohatom regióne Poľska – Sliezska. Na druhej strane aj my budeme môcť na oplátku navštíviť a spoznať ich región. S krajskou organizáciou cestovného ruchu KOČR sme sa spolupodieľali na vytvorení novej mobilnej aplikácie NORD

SLOVAKIA, ktorú si je už možné stiahnuť do svojich mobilných zariadení. V rámci komisie cestovného ruchu v Zuberci vydávame nový propagačný materiál obce Zuberec. Naďalej hľadáme ďalšie možnosti, ako spropagovať našu obec. V poslednom čase počúvame aj veľa negatívnych názorov na nečinnosť zástupcov cestovného ruchu v našej

obci, ale ani my nemáme čarovný prútik a niekedy nejde všetko tak ľahko, ako si to predstavujeme. Dôležité je držať krok v propagácii našej obce s ostatnými regiónmi a tešiť sa z každého úspechu a nového návštevníka.

Text a foto: Patrik Matiščík, predseda komisie cestovného ruchu, obchodu a služieb

Poznáte súvislosti medzi týmito troma miestami v Roháčoch?

Partizánska nemocnica – bývalá drevorubačská koliba pod Salatínom sa stala takmer na dva mesiace útočiskom pre 14 ranených partizánov počas krutej zimy na prelome rokov 1944 – 1945. Všetci boli zachránení vďaka záchranárom TOPR zo Zakopaného 11. – 12. februára 1945.

Partizánsky cintorín je miesto, kde Zuberčania pochovali ostatky 20 partizánov, ktorí zomreli počas 2. svetovej vojny v Roháčoch. V roku 2001 bola v cintoríne umiestnená urna poľského partizána Stanislava Majewského.

Pomník položený na mieste, kde zastrelili v septembri 1944 Zuberčana **Jána Šišku**, ktorý vyvážal na voze potraviny partizánom.

Naš kraj si prežil v krásnom prostredí Roháčov množstvo krutých i smutných chvíľ. Dnes, pri pre-

chádzkach milovaných hôr, si len veľmi ťažko predstavujeme osudy ľudí, ktorí v nich hľadali úkryt a útočisko v časoch vojny. Koľko strachu, hladu, biedy, nádeje i beznádeje si prežili ľudia počas mnohých generácií. Tieto udalosti sa nestali až tak dávno, mnoho ľudí zo Zuberca i Habovky sa snažilo pomôcť ľuďom ukrytým v horách. Niekoľkí aj zomreli. Viacerých mená neboli zapísané do kroník, ich nezištné skutky a obeta neboli zaznamenané. Koľko bolesti si prežili rodiny žijúce realitu, ktorú im doba priniesla. Kde sa stratili mladí chlapi, synovia, mnohí otcovia? Kde sú ženy a deti, čo sa v horách ukrývali? Sme šťastnou generáciou, ktorá neprežila vojnu, hlad ani strach. Či to v nás neprebúda pocit úcty voči všetkým, ktorí toto všetko prežili museli?

Text a foto: Eva Janoštinová

Zo života v našej základnej škole

Informácie o škole

Po krásnom lete pokračujeme aj peknu jeseňou a opäť v škole. V spomienkach sa ešte vraciame k minulému školskému roku. Ten bol úspešný, pretože prospeli všetci žiaci a 98 z 294 žiakov malo prospech 1,0.

Radosť nám urobili piatáci, ktorí v celoslovenskom testovaní dosiahli vysoko nadpriemerné výsledky. Pri plnení úloh školského vzdelávacieho programu sa žiaci mohli zapájať do rôznych aktivít a súťaží, ktoré boli zamerané na rozvíjanie zručností a kognitívnych schopností. Vo vedomostných olympiádach žiak Martin Ondroš získal prvé miesto v okrese v matematickej olympiáde, v geografickej prvé miesto Evka Bebejová, v dejepisnej druhé miesta Ema Majerčáková a Lucia Borsíková. V atletike patrí dlhodobu medzi talenty Petra Kluchtiaková – získala dve prvenstvá v skoku do diaľky a behu na 60 m. Najvyššie ocenenie dostala Martička Janoštinová,

ktorá v speve ľudových piesní v celonárodnom kole získala Slávika Slovenska. Vynikajúce výsledky a majstrovské tituly v zimnom období dosiahli v zjazdovom lyžovaní Katka a Veronika Šrobové. Výborní žiaci a úspešní v súťažiach boli za odmenu na dvojdnovom výlete, ktorý nám venoval sponzor. Bola to viac exkurzia po historických miestach Košariská – Bradlo (M. R. Štefánik), Modra (L. Štúr), Šaštín (Bazilika), Slavín a Bratislavský hrad.

Dúfame, že aj začínajúci školský rok bude úspešný. Je potešiteľné, že počet žiakov sa zvýšil na 299. Zvýšil sa aj počet tried zo 16 na 17. Naplnenosť tried je však nižšia. Na prvom stupni máme v troch ročníkoch v paralelných triedach po 15 detí. Už druhý rok využívame elektronickú žiacku knižku a tento školský rok už pre všetky ročníky. Informácie pre rodičov sú adresné, rýchle a je možná obojstranná komuni-

kácia. Boli by sme radi, keby to rodičov (niektorých), viac viedlo k zodpovednosti za výsledky svojich detí a ich prístup k vzdelávaniu. Tento rok je rokom významných výročí. Naším žiakom ich chceme viac priblížiť návštevami pamätných miest, múzeí, a prednáškami. Chceme, aby sa ich historické a národné povedomie budovalo už v detskom veku, aby mali pozitívny vzťah k svojmu regiónu, tradíciám a kultúre. Medzi priority patrí aj príprava na Testovanie 5 a 9. Našou snahou je, aby výsledky boli čo najlepšie. Veľké očakávania máme aj z realizácie úspešného projektu na vybavenie odborných učební. Dostaneme pomôcky na fyziku, biológiu, technickú výchovu a vybavenie počítačovej učebne. Toto vybavenie prispeje k praktickej a názornej edukácii. Po dlhých rokoch budeme mať k dispozícii aj polytechnickú učebňu na technickú výchovu, ktorej sa dostáva zvýšenej pozornosti, hlavne z dôvodu absencie príležitostí detí k bežným pracovným návykom. K lepším výsledkom určite prispeje

aj to, že niektorým žiakom, ktorí majú špecifické potreby, pomáhajú pri vyučovaní dve asistentky.

V školskom roku 2018/2019 je v škole 17 tried. V ročníkoch 1. – 4. je 126 žiakov a na ročníkoch 5. – 9. je 173 žiakov. Z celkového počtu žiakov 299 školu navštevuje zo Zuberca 201 žiakov, z Oravského Bieleho Potoka 77 žiakov, z Habovky 9 žiakov, z Hút 5 žiakov a z Malého Borového 2 žiaci. Školskú dochádzku v zahraničí si plní 5 žiakov.

V 1. až 9. ročníku vyučujeme podľa Školského vzdelávacieho programu "ŠTART". Na škole vyučuje 24 pedagógov, dve asistentky učiteľa a dve vychovávateľky.

Samozrejme veľkú úlohu a priestor majú záujmové aktivity, šport zapájanie sa do rôznych celonárodných projektov. S našou činnosťou a výsledkami sa môžete pravidelne zoznamovať na našej stránke. Veríme, že aj tento školský rok bude úspešný pre žiakov, učiteľov aj rodičov.

Mgr. Marta Šimičáková,
riaditeľka ZŠ

Žiaci opäť poznávali Roháče

Tradičnou aktivitou školského vzdelávacieho programu je turistika, poznávanie našich krásnych Roháčov. Je to zároveň aj praktická realizácia prierezových tém – ochrana človeka a prírody a environmentálna výchova.

Žiaci prvého ročníka navštívili Náučný chodník na Zverovke a Infocentrum TANAP-u. Žiaci druhého ročníka navštívili Roháčsky vodopád, tretíaci boli pri Roháčskych plesách a žiaci štvrtého ročníka prešli okolo Roháčskych plies aj Roháčskeho vodopádu. Piaty a šiesty ročník aj v rámci regionálnej výchovy mal tému z histórie - boje počas SNP na Zverovke a dramatické momenty zranených partizánov a

ich prežívanie v partizánskej nemocnici na Salatíne. Po výstupe k „nemocnici“ sa zoznámili s jej reálnou veľkosťou, podmienkami a historickými faktami. Po zostupe so záujmom navštívili aj partizánsky cintorín. Siedmy ročník je zdatnejší aj na dlhšie túry. Ich trasa viedla Látanou dolinou na Lúčnu, Rákoň a Sedlom Zábratce zostupovali do Roháčskej doliny. V slnečnom počasí pozorovali a obdivovali už jesennú pohodu v prírode. Osmý a deviaty ročník mal za cieľ vyšliapať do Smutného sedla. Cestou naň, aj na ňom, obdivovali nádherný hrebeň Roháčov. Videli aj početnú skupinku kamzíkov, ktorých, aj keď boli skôr hluční, nevyrušili v ich

každodennej činnosti. Napriek tomu, že to bolo pre niektorých namáhavé, všetci boli v takej nádhernej prírode a za krásneho počasia

šťastní a obohatení novým poznáním a emóciami.

Veľká vďaka patrí aj všetkým učiteľom, ktorí ich sprevádzali.

Text a foto: zš

Poznávame Slovensko

V stredu 26. septembra navštívili žiaci 8. a 9. ročníka Banskú Bystricu. Hlavným cieľom exkurzie bolo prehliadť vedomosti žiakov z našej národnej histórie v súvislosti s blížiacim sa výročím vzniku 1. ČSR, ktorý bol pre Slovákov nepochybne najvýznamnejším okamihom v dejinách 20. storočia.

Exkurziu sme začali prehliadkou Múzea SNP. Pútavý výklad sprievodcu, počas ktorého sa žiaci dozvedeli, že Banská Bystrica bola centrom protifašistického odboja a miestom vypuknutia SNP, doplnili krátke historické filmy na začiatku a konci. Poslúžila žiakom neskôr ako motivácia pre poznávanie tejto neľahkej etapy našich národných dejín, pretože podrobnejšie vedomosti z tohto obdobia ešte nepreberali. Napriek tomu mnohí vedeli odpovedať na kladené otázky a pýchou našej skupiny sa stal Matúš Krúpa, ktorého vedomosti ocenil aj sám sprievodca. Počas dvojhodinovej prehliadky si mnohí žiaci so záujmom prezerali vystavené exponáty, ktoré dokumentovali historické udalosti 2. svetovej vojny. Nasledovalo fotenie pred symbolickým súsoším padnutých obetí a prehliadka historického skanzenu v areáli múzea. Bojová technika z čias 2. svetovej vojny, vojenské lietadlá, tanky a delá, pútali pozornosť žiakov ešte pred vstupom do múzea.

Potom sme sa presunuli na historické Námestie SNP. Žiaci vymenili školské lavice za kamenné schody morového stĺpa a počúvali prezentácie, ktoré si pre nich niektorí žiaci pripravili. Oboznámili sa s históriou významných pamiatok nachádzajúcich sa na námestí alebo v jeho blízkom okolí. Okrem už spomínaného morového stĺpa sme spoločne poznávali honosné meštianske domy: Thurzovcov a Matejov dom, pozostatky mestského hradného opevnenia – barbakan s ve-

žou. Záujem vzbudila aj historická budova mestskej radnice a 4 alegorické sochy na fasáde budovy.

Vo farebnom erbe na kamennej dlažbe sme spoločne hľadali znaky banského mesta. Pripomenuli sme si, že história mesta Banská Bystrica je známa od vtedy, kedy sa v okolí mesta začali ťažiť drahé kovy, hlavne meď. Bystrica sa čoskoro stala bohatým slobodným kráľovským mestom. Začali sa tu usídľovať nemeckí prisťahovalci, ktorí postavili románsky kostol Nanebovzatia Panny Márie. Slováci v 15. storočí vedľa tohto kostola postavili Kostol svätého Kríža. Mesto sa stalo súčasne centrom šírenia protestantizmu.

Nezabudli sme spomenúť ani novodobú Barborskú cestu. Jej názov sa viaže k menu sv. Barbory – patrónky baníkov. Trasa spája bývalé

stredoveké banské mestá: „medenú“ Banskú Bystricu – „zlatú“ Kremnicu – „striebornú“ Banskú Štiavicu, ako aj dedinky a lokality, ktoré boli v minulosti centrom baníctva celoeurópskeho významu. Barborskú cestu tvorí okruh s dĺžkou takmer 190 km, môžete ju prejsť pešo alebo na bicykli. Podľa legendy Barbora umrela martýrskou smrťou vo veku 29 rokov. Preto je na Barborskej ceste 29 symbolických zasta-

ny obelisk postavený na počesť padlých obetí v 2. svetovej vojne. „Z čierneho mramoru, dovezeného z bývalého Sovietskeho zväzu, mali byť pôvodne postavené pamätníky víťazných Hitlerových bitiek v ZSSR, čo sa, chvalabohu, nestalo,“ vhodne doplnil Matúš. Napriek tomu, že mnohí mali strach z výšok, odhodlali sa vyjsť na „šikmú“ hodinovú vežu. Pekný slnečný deň im poskytol krásny výhľad na Bystricu a jej okolie.

Súčasnne vyučovanie preferuje vo vyučovaní také metódy vyučova-

vení. Sú to významné miesta z hľadiska baníckych, historických, kultúrnych a technických pamiatok, ako aj prírodných krás.

V dolnej časti námestia sme obdivovali striekajúcu fontánu a čier-

nia, ktoré rozvíjajú kľúčové kompetencie žiaka. Návšteva múzeí a poznávanie zachovaných historických pamiatok patrí nepochybne k nim.

Mgr. Marta Kovalčíková

Turistický krúžok na Párnických jazerách

Náš turistický krúžok už viac krát plánoval výlet vlakom do Párnice, ale počasie nám veľmi neprialo. Až minulú sobotu (29. 9. 2018) to vyzeralo nádejne a tak sme si ráno privstali a vyrazili autobusom do Nižnej a potom vlakom – Oravkou do Párnice.

Naším hlavným cieľom bolo previezť sa vlakom, lebo viacerí z nás ešte vlakom necestovali, a aby sme okrem krajiny z okna vlaku niečo viac videli, navštívili sme aj Párnické jazerá. Je to malý nenáročný okruh okolo jazier – rybníkov, na ktorom je vybudovaný aj náučný chodník, kde sme si prečítali informácie o histórii Párnice, budovaní rybníkov a ich faune a flóre.

Výlet sa nám vydaril a už plánujeme, ktorým smerom vyrazíme najbližšie.

Mgr. Gabriela Hrubošová

Farebná kráľovná

Jeseň je ako mliečna čokoláda, nie je ani horká ako tmavá čokoláda, ani sladká ako biela čokoláda.

Počas jesene nemusíme nosiť krátke tričká a šortky, aby sa nám neprehriala mozog, ale ani desaťcentimetrové hrubé páperové bundy, aby nám nestuhla krv. Farebné hry prírody robia toto ročné obdobie zázračným. Celú krajinu pokrýva pestrofarebný koberec, ktorý lahodí ľudskému oku. V kuchyniach voňajú jablkové a slivkové koláče a placky všetkého druhu. Tento výnimočný čas majú radi nielen ľudia, ktorí sa usádzajú v teplých svetoch s horúcim čajom pred praskajúci krb, ale aj príroda, pretože sa neodvratne blíži čas vytúženého oddychu. Vonku je menej vtáčikov, pretože mnohé už odleteli do teplých krajín a tiež menej drobného hmyzu, pretože sa častejšie ukrýva v prichystaných domčekoch. Ráno nás namiesto nich budí krajina pokrytá trblietavými vločkami mrazu a v povetří poletujú jemné pavučinky, ktoré robia jesenný čas čarovným.

Jeseň mám veľmi rada a vždy sa na ňu teším aj preto, že sa v škole opäť stretnem so spolužiakmi.

Ema Majerčáková, 8.A

Začiatok školského roka v materskej škole

Snečné prázdninové dni vystriedalo septembrové ráno a s ním skončilo aj príjemné dovolenkové leženie.

V našej materskej škole bolo už všetko pripravené na príchod nielen nových detí, ale aj tých „starších“ škôlkarov. Pani učiteľky vítali deti s úsmevom. Čaká na ne veľa nových krásnych zážitkov, noví kamaráti a nové hračky. Prvé septembrové dni sú vždy náročné pre deti, rodičov i učiteľky. Aj keď sa niektorým deťom kotúľali slzičky po tvári, veríme, že si nakoniec všetci zvyknú a budú sa na pani učiteľky a kamarátov len usmievať.

V školskom roku 2018/2019 sme vyhovelí všetkým rodičom, ktorí si podali žiadosť o prijatie dieťaťa do materskej školy. Privítali sme 21 nových detí. Celkovo navštevuje materskú školu 70 detí, o ktoré sa stará 6 učiteliek, jedna školníčka, upratovačka a kuchárka.

Deti prišiel privítať aj starosta obce, ktorý ich pozdravil, pozrel si vybavenie tried, zaujímal sa o zrekonztruované toalety učiteliek a prejavil záujem o pokračovanie v stavebných úpravách priestorov aj v nasledujúcom období.

V septembri do triedy Včielok zavítala milá návšteva - mamička Katka s dcérkou Ivkou. Porozprávala deťom ako sa treba o bábätko starať, čo všetko potrebuje pre svoj zdravý vývin a rast, prakticky im predviedla ako bábätko prebaľovať, obliekať, držať v náručí. Ukázala im detskú kozmetiku, ktorú používa pri prebaľovaní, kúpaní a predstavila deťom Ivkine hračky. Bol to pre deti úžasný zážitok, lebo si mohli malú Ivku pohladkať a zaspievať jej uspávanku. Ďakujeme mamičke, že si pri svojich mamičkových povinnostiach našla čas a prišla sa s deťmi

podeliť o svoje každodenné povinnosti i starosti.

V piatok 26. 9. sme cestovali autobusom do Oravského Bieleho Potoka, kde sme spoznávali nové zákutia, navštívili sme futbalové ihrisko, kde sa konal Kamenársky plejné. Deti obdivovali kamenné sochy anjelov, slimáka, sovičky, býka, faraóna a mnohé ďalšie. Navštívili sme aj kamarátov v materskej škole.

Život v našej materskej škole je pestrý a čínorodý. Naším cieľom je spríjemniť pobyt detí v materskej škole, veď niektoré deti v nej trávajú viac času denne, ako so svojimi rodičmi. Snažíme sa urobiť všetko preto, aby deti boli v materskej škole šťastné a cítili sa tu dobre.

Mgr. Kamila Šišková

„Dnes ostane v garáži naše autíčko, budem dýchať čistý vzduch s oteckom a mamičkou“

22. 9. sa každý rok oslavuje „Svetový deň bez áut“, ktorý je podporovaný Európskou komisiou. Ľudia sú každodenne vystavení hluku, dopravným zápachom a znečistenému ovzdušiu. Cieľom tohto dňa je preto podpora ekologických foriem dopravy ako je pešia, cyklistická a verejná doprava, upozornenie na znečistené životné prostredie automobilmi a následné škodlivé dopady na ľudské zdravie.

Aj naši škôlkári sa so svojimi rodičmi zapojili do tohto dňa

tým, že nechali svoje autá v garáži a v piatok 21. 9. prišli do materskej školy pešo, alebo akýmkoľvek dopravným prostriedkom poháňaným vlastnou silou. Odmenou pre deti a ich rodičov bola medaila, ktorá im bude tento deň pripomínať, no najväčšou odmenou pre nás všetkých bude čistejší vzduch a zdravšia príroda. Všetkým, ktorí sa zapojili ďakujeme a dúfame, že takýchto dní bez áut bude v roku omnoho viac.

Bc. Dana Motyčáková

Podľa historických prameňov až do 13. storočia všade, kde to ekologické podmienky dovoľovali sa vyvinul les. Išlo o primárne pralesy. V starších dobách človek žil v lese a z lesa. Ešte v 10. storočí sa dá predpokladať vzhľadom na hornaté územie a ťažkú prístupnosť značnej časti Slovenska, že tu bola väčšia rozloha pralesa ako je súčasná výmera lesov na Slovensku. Počet obyvateľov bol ešte malý a spotreba dreva bola tiež malá. Poľnohospodárska pôda bola na rovinách a na úpätí hôr do výšky 200 – 300 m n.m. Koncom 13. a 14. storočia sa začalo rozvíjať hospodárstvo najmä baníctvo a hutníctvo a začal sa veľký nápor na lesy. Banské podnikanie Thurzovcov a Fugerovcov koncom 15. storočia a začiatkom 16. storočia spôsobilo veľkú devastáciu lesov okolo banských miest. Na pôvodnosť slovenských pralesov mala ale väčší vplyv va-

lašská kolonizácia v 15. – 17. storočí. Valasi sa osídľujú na hrebeňoch hôr, na stráňach, v blízkosti prameňov riek a potokov. Zemepáni tomu nebránili, lebo primárne pralesy im nič neprinášali

ho životného priestoru, zápas názorových skupín do akej miery les a polia. V dekrétu Karola Veľkého z roku 812 sa uvádza, že lesy majú byť strážené ale aj, že keď sa nájde vhodné miesto majú byť

níci oslobodení aj od platenia daní. Niekde sa spomína aj obdobie 20 rokov, a že toľko bolo treba aby sa z lesa vytvorili polia. Podoba dnešnej kultúrnej krajiny sa vytvorila v našich podmienkach práve takouto činnosťou človeka. Dnes to nepovažujeme za dôležité. Vnucuje sa otázka, aký obraz krajiny chceme zanechať pri užívaní toho, čo nám ponúka.

Je tu zápas názorových skupín ako využijú krajinu, ktorá nám bola zverená. Riešime ich na rôznych úrovniach od diskusií doma, v krčmách, združeniach, organizáciách, úradoch i ministerstvách. Každý prístup je poznačený záujmom diskutujúceho. Od ekonomického cez turisticko-športové poľovnícke až po ekologické. Pravdepodobne to tak bude kým svet svetom bude. Jedno by však mohlo spojiť všetkých. Úcta.

Pokračovanie na 9. str.

Drevenieme

a naopak po zavedení valašského práva mali z valasenia hmotné výhody. V 16. a 17. storočí bolo valasenie vyhľadávaným a rozšíreným povoláním. Valasi lesy rúbali, aby rozšírili svoje pasienky. Hory a lesy oblasti ako Orava, Lip-tov, horné Ponitrie boli posiate čriedami oviec a valachov. Obyvateľstva pribúda a rozvoj priemyslu spôsobuje, že spotreba dreva stúpa. Pôvodných pralesov ubúda.

Kdesi v týchto časoch sa začína zápas človeka o využitie svoj-

vyklčovaniu a má sa zabrániť rozširovaniu lesa do polí. Malo sa dohliadať na to, aby vyklčované znovu nezarástlo lesom. Dnes je tomu naopak. Zalesňujeme poľnohospodársku pôdu a nedokážeme už likvidovať ani samonálet v potrebnej miere.

Pri zakladaní dedín sa vždy stretávame s klčovaním lesov. Čas na úpravu lesnej pôdy klčovaním trval 4 – 7 rokov. V priemere na severe Slovenska bola doba od vyklčovania lesa po založenie dediny 16 rokov a vtedy boli osad-

Termíny školských prázdnin v školskom roku 2018/2019

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

30. október 2018 – 100. výročie prijatia Deklarácie slovenského národa

Jesenné prázdniny: 31. október 2018 – 2. november 2018

Vianočné prázdniny: 24. december 2018 – 7. január 2019

Polročné: 1. február 2019

Jarné prázdniny:

Košický a Prešovský kraj – 18. február – 22. február 2019

Bratislavský, Nitriansky a Trnavský kraj – 25. február – 1. marec 2019

Banskobystrický, Žilinský a Trenčiansky kraj – 4. marec – 8. marec 2019

Veľkonočné prázdniny: 18. apríl – 23. apríl 2019

Letné prázdniny: 1. júl – 31. august 2019

POLSKO

11. november – Deň nezávislosti – štátny sviatok

Vianočné prázdniny: 24. december – 2. január 2019

Zimné prázdniny: 28. január – 10. február 2019 – vojvodstvá: Dolnośląskie, Mazowieckie, Opolskie, Zachodniopomorskie

22. január – 4. február 2019 – vojvodstvá: Podlaskie, Warmińsko-Mazurskie

11. február – 24. február 2019 – vojvodstvá: Lubelskie, Łódzkie, Podkarpackie, Pomorskie, Śląskie

14. január – 27. január 2019 – vojvodstvá: Kujawsko-Pomorskie, Lubuskie, Małopolskie, Świętokrzyskie, Wielkopolskie

Veľkonočné prázdniny: 15. apríl – 22. apríl 2019

Letné prázdniny: 1. júl – 31. august 2019

ČESKÁ REPUBLIKA

Jesenné prázdniny: 29. október – 30. október 2018

Vianočné prázdniny: 24. december 2018 – 2. január 2019

Polročné prázdniny: 1. február 2019

Jarné prázdniny: 4. február – 10. február 2019 – Benešov, Beroun, Rokycany, České Budejovice, Klatovy, Český Krumlov, Trutnov, Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí, Ostrava-Město

11. február – 17. február 2019 Praha 1 až 5, Blansko, Brno-město, Brno-venkov,

Břeclav, Hodonín, Vyškov, Znojmo, Domažlice, Tachov, Louny, Karviná

18. február – 24. február 2019 Praha 6 až 10, Cheb, Karlovy Vary, Sokolov,

Nymburk, Jindřichův Hradec, Litoměřice, Děčín, Písek, Frýdek-Místek

25. február – 2. marec 2019 – Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín, Praha-východ, Praha-západ, Mělník, Rakovník, Plzeň-město, Plzeň-sever, Plzeň-jih, Hradec Králové, Teplice, Nový Jičín

4. marec – 10. marec 2019 – Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec, Semily, Havlíčkův Brod, Jihlava, Pelhřimov, Třebíč, Žďár nad Sázavou, Kladno, Kolín, Kutná Hora, Písek, Náchod, Bruntál

11. marec – 17. marec 2019 – Mladá Boleslav, Příbram, Tábor, Strakonice, Ústí nad Labem, Chomutov, Most, Jičín, Rychnov nad Kněžnou, Olomouc, Šumperk, Opava, Jeseník

Veľkonočné prázdniny: 18. apríl – 22. apríl 2019

Letné prázdniny: 29. jún – 1. september 2019

Vypísané z matriky

Narodili sa

Zuzana Jančová

Marek Harmata

Jakub Ligas

Adam Zubeck

Richard Róth

Jerguš Jantolák

Bruno Kimlička

Kanželstvo uzavreli

23. 06. Vladimír Krejčí a Mgr. Eva Kulkovská

22. 09. Marián Kovalčík a Michaela Tekelová

29. 09. Juraj Harmata a Miriam Mikulášiková

29. 09. Martin Štech a Daniela Jurinová

06. 10. Juraj Harmata a Mgr. Ľubica Surovčíková

06. 10. Peter Hodás a Ing. Nina Šenkárová

Blahoželáme jubilantom

75 rokov

František Žák

Klementína Škerdová

František Žmiják

80 rokov

Mária Kulašniková

90 rokov

Margita Železníková

Odpovedali sme na poslednej ceste

01. 08. Klementína Šišková rod. Matišťáková (1935)

02. 08. Klementína Bažíková rod. Pardeková (1948)

01. 09. Florián Šroba (1940)

14. 09. Mária Hudecová rod. Hudecová (1952)

15. 09. Irena Bebejová (1952)

30. 09. Ing. Mária Daňová rod. Janyová (1947)

POZVÁNKA

**Pozývame vás na Pietnu spomienku obetí Roháčov,
ktorá sa uskutoční 28. októbra 2018 o 11.00 hod.
na Pietnom mieste Zverovka**

POZVÁNKA

**Odpustová slávnosť sviatku sv. Alžbety sa uskutoční
v Múzeu oravskej dediny 17. novembra 2018 o 11.00 hod.
Srdečne pozývame.**

Brestová Vertical 2018 je za nami

V nedeľu 30. septembra sa uskutočnil štvrtý ročník bežec-kých pretekov Brestová Vertical. Pretekov sa zúčastnilo 90 pretekárov z troch krajín. Po dvoch ročníkoch, kedy preteky sprevádzalo chladné počasie a sneh, bolo tohto roku počasie veľmi príjemné a tak sa pretekári mohli kochať výhľadmi na krásu Západných Tatier. Celkovým víťazom pretekov sa stal Jozef Hlavčo v čase 0:51:33,5 pretekajúci za Salomon/Suunto. V ženskej kategórii s časom 1:05:50,2 dominovala poľská pretekárka Mirosława Witowska z klubu SALCO Garmin Team. Po prvý krát pretekári bežali okolo križa na vrchole Zuberec, nakoľko podujatie v sebe nieslo podtitul "Dotkni sa križa".

Ďakujeme všetkým pretekárom, divákovi a organizátorom za krásne podujatie. Tešíme sa na Vás v nedeľu 29.9.2019.

Organizátori O.T.

Drevenenie

Dokončenie z 8. str.

Úcta k tomu, čo sme dostali v podobe prírody, v podobe nesmierne ťažkej práce predchádzajúcich generácií, ktoré na našom území žili. Ani si celkom nevieme predstaviť, čo ich to stálo námahy. Popri práci by to ale zrejme nešlo bez zachovávania istých pravidiel. Pravidiel, ktoré si dokázali dohodnúť, ktoré mali nariadené a pravidiel, ktoré vychádzali z viery v Boha. V neposlednom rade tu bola úcta k práci druhého. Dnes je toho pomenej. Ešte po vlastnú bránu ako tak, ale za ňou je to horšie. Vyjavuje sa to rôzne. Vyvážanie bordeľu do lokalít mimo moje záujmy. Presne vieme vymedziť svoje vlastníctvo a pozemok na stavbu domu, ale už túto techniku nechceme využiť a myslieť, že je tam vlastník a ja tam

nemám čo robiť, keď rúbeme drevo, bágrujeme zeminu, štrk. Križujeme polia a obrábané pozemky a plodiny mechanizmami, ktoré okrem účelu sú skôr prejavom nášho ega a ukazujú skôr to, čo si môžem dovoliť ako to, čo potrebujem. Devastácia práce druhého je akýmsi sprievodným javom našej doby. Dnes smutne pozeráme na naše lesy. Už tu nie je valašská kolonizácia. Napriek tomu sa zo živých stromov stáva drevo. Drevo, ktoré treba odvieť. Drevo, z ktorého domáci nemáme nič, len smutný pohľad a kvantá kamiónov prechádzajúcich dedinou. Občas ma tak napadne, že aj my dreveníme. Zavítal sa do nás červík. Červík, ktorý nie je nový, ale mení nás. Tvrdneme. Zdá sa, že osov má nie ten, kto zveľaďoval, ale kto je na vrchu.

Ing. Marián Železník

Aj napriek zaváhaniu obstáli dobre

Aktivita zuberských hasičov v uplynulých mesiacoch sa niesla v znamení záverečnej časti sezóny Hornooravskej Hasičskej Ligy 2018 (HOHL), v ktorej odhodlane bojovalo o ligový titul družstvo mužov zo Zuberca, a taktiež v hasičskom športe boli veľmi aktívni aj mladší hasiči (plameň), ktorí mali tento rok záver sezóny veľmi nabitý a čakali ich až 3 plameňácke súťaže. V nedeľu 16. septembra sa DHZ Zuberec – plameň zúčastnilo hasičskej súťaže v Hladovke, kde si zmerali sily s ich rovesníkmi z iných obcí. Súťaže v Hladovke sa zúčastnilo 23 družstiev plameňa. V tejto veľkej konkurencii sa našim najmenším hasičom podarilo obsadiť pekné 7. miesto. Ďalšia výprava našich plameňákov za hasičským športom smerovala do obce Čímhová, kde sa v nedeľu 23. septembra zúčastnili súťaže v požiarom útoku. Ani v tejto súťaži sa plameňákom nepodarilo obsadiť pódiové umiestnenie a po veľmi dobrom výkone sa z 19 zúčastnených družstiev umiestnili na 5. mieste. Posledná súťaž sezóny pre Zuberský plameň sa konala 30. septembra v Trstenej. Tu zuberským hasičom šťastie moc neprialo a z 27 družstiev obsadili 11. miesto.

Družstvo mužov zo Zuberca pokračovalo v ligovej sezóne štvrtým

kolom HOHL v Hruštine, kde opäť bojovali s nočnými podmienkami a napriek pekne rozbehnutému útoku im ich výkon stačil len na 7. miesto. V ďalšom piatom kole HOHL vo Vavrečke hasiči zo Zuberca opäť súťažili za tmy, ktorá im v tejto sezóne moc nepriala. Inak to nebolo ani vo Vavrečke, odkiaľ si DHZ Zuberec doniesol len status "N" (neúspešný). Šieste kolo HOHL v Ťapešove konečne prinieslo svetlo do života Zuberským drakom, keďže si po troch nočných kolách ligy mohli konečne užívať atmosféru dennej súťaže. Tento fakt sa odzrkadlil aj na ich výkone a z Ťapešova si domov konečne priniesli trofej za 2. miesto.

Ďalšie kroky DHZ Zuberec smerovali do nočného prostredia Sušej Hory, kde sa konalo 7. kolo HOHL. Do tohto kola si ligové družstvo Zuberca pravdepodobne prinieslo troška slnka z predošlého kola a konečne zvíťazili nad nočnými podmienkami a domov si doniesli najcennejšiu trofej v podobe 1. miesta. V predposlednom 8. kole mali Zuberskí hasiči výhodu známeho prostredia, pretože ligové kolo sa tento raz konalo v Zuberi. Výhodu domáceho prostredia sa Zuberským drakom podarilo využiť a pred domácim publikom predviedli excelentný útok, ktorý sa im nakoniec

podarilo premeniť na 2. miesto.

Posledné finálové kolo HOHL zaviedlo zuberských hasičov do Štefanova nad Oravou. Celkové poradie ligy bolo veľmi nabité a v poslednom kole išlo naozaj

Zuberca ešte viac znásobiť, pretože v celkovom poradí ligy sa im podarilo uchmatnúť pódiové umiestnenie v podobe 3. miesta. Ligová sezóna 2018 tak pre Zuberec aj napriek veľkému počtu zaváhání do-

Zuberskí draci: Ladislav Harmata, Tadeáš Šiška, Lukáš Pilarčík, Tomáš Vidiečan, Adam Pilár, Denis Kendera, Michal Matiščík, Maroš Gonšenička

o všetko. Aj napriek veľkému napätiu Zuberskí draci dokázali ešte nazbierať dávku odvahy a finále ligy zakončili krásnym 2. miestom.

Po záverečnom kole HOHL prišlo na rad celkové zúčtovanie. Po celkovom vyhodnotení ligy sa radosť

padla viac než dobre. Všetci členovia ligového družstva sa zhodli, že stále majú čo zlepšovať a v nasledujúcej sezóne sa pokúsia podať ešte lepší výkon.

Denis Kendera

Foto: Archív DHZ Zuberec

Horská záchranná služba – letná sezóna 2018

Počasie tohtoročných letných mesiacov bolo zo začiatku dosť daždivé. V júni aj júli spadlo približne 240 mm zrážok za mesiac čo môžeme považovať za nadpriemer. Dážď a búrky prichádzali prevažne popoludní. V auguste už bolo stabilnejšie, bolo dostatok slnečných dní. Hory ako každoročne prilákali vysoký počet turistov, pri sčítaní 7. augusta v oblasti TANAP-u bolo v Roháčskej doline takmer 1000 ľudí a vyše 400 ľudí sa viezlo sedačkovou lanovkou v Salatínskej doline. Takmer rekordné hodnoty padli skoro na všetkých sčítacích miestach aj vo Vysokých Tatrách.

S vysokou návštevnosťou súvisí aj pomerne častá úrazovosť návštevníkov. V Západných Tatrách sme vyrazili k 35 úrazom, z toho 18 bolo na našej – severnej strane. V 4 prípadoch sme pri pátraní alebo transporte použili vrtuľník, ostatné akcie sme urobili pozemne, alebo sa jednalo o pátracie akcie. Najčastejšou príčinou „volania o pomoc“ býva precenenie svojich fyzických síl alebo schopností pohybu v horskom alebo technicky náročnom teréne. Ďalšou opakovanou príčinou našich výjazdov býva zabúdenie turistov v horách alebo v lese. Uspokojuje nás vedomie, že

Pomáhali sme tiež zranenému lesnému robotníkovi

v tohtoročnej letnej sezóne sme nezaznamenali žiadny smrteľný úraz.

V letných mesiacoch nám ako býva zvykom pri víkendových službách vypomáhali dobrovoľní členovia HS Roháče. V septembri ukončili vzdelávanie základnej záchran-

mienku na obete hôr, zosnulých záchranárov a ľudí, ktorí pracovali v Roháčoch. Sv. omša sa uskutoční v nedeľu 28. októbra o 11-tej hodine na Zverovke. Srdečne všetkých obyvateľov Zuberca pozývame.

Text a foto: Rasťo Šroba